

ВПЛИВ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА ГЛОБАЛЬНУ ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ

Булгаков Г. А.

**здобувач вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет**

Науковий керівник – Олійник Т. Г.,

**кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Зміна клімату стає однією з найголовніших проблем для глобальної продовольчої безпеки в XXI столітті. Підвищення середніх температур, зміна характеру опадів і збільшення частоти екстремальних погодних явищ безпосередньо впливають на сільськогосподарське виробництво, врожайність і продовольчу безпеку. Це загрожує стабільності продовольчих систем і може призвести до загострення проблеми голоду в найвразливіх регіонах світу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми впливу зміни клімату на продовольчу безпеку досліджували такі вчені та організації, як Міжурядова група експертів з питань зміни клімату (IPCC) [1], Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO) [2], а також науковці Лобелл Д., Берк М., Розенцвейг К. та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є аналіз впливу зміни клімату на глобальну продовольчу безпеку. Завданнями є оцінка поточних та прогнозованих наслідків зміни клімату для сільськогосподарського виробництва, а також розробка рекомендацій щодо підвищення стійкості продовольчих систем.

Виклад основного матеріалу. За даними IPCC, глобальне потепління вже призвело до зниження врожайності основних сільськогосподарських культур у багатьох регіонах світу. Згідно прогнозів, підвищення глобальної температури на 2°C призведе до скорочення виробництва кукурудзи в тропічних регіонах на 7-15%, а пшениці в помірному поясі - на 6-10%. Посухи зменшують доступність води для поливу, тоді як надмірні опади можуть призводити до затоплення і

загибелі рослин. Обидва ці фактори можуть призвести до значного зменшення врожаю.

Зменшення пропозиції продуктів харчування на ринку через зниження врожайності викликає серйозні економічні наслідки, зокрема зростання цін. Це явище особливо негативно позначається на вразливих верствах населення, які не можуть дозволити собі купувати їжу за підвищеними цінами.

Однією з найбільш вразливих груп є малі підприємства, які часто не мають достатніх ресурсів для адаптації до змін клімату. Вони можуть стикатися з різними труднощами, такими як:

- ✓ **Фінансова нестабільність:** Малі підприємства, які залежать від сільського господарства, зазвичай мають обмежений доступ до кредитів і фінансових ресурсів. Коли врожайність знижується, вони можуть опинитися в ситуації, коли не в змозі покрити витрати на виробництво, що веде до ризику банкрутства.

- ✓ **Нестача технологій:** Багато малих підприємств не можуть інвестувати в нові технології або практики, які можуть допомогти їм адаптуватися до зміни клімату. Це може включати відсутність доступу до сталого зрошення, нових сортів рослин, стійких до стресу, або систем управління шкідниками.

- ✓ **Ризики для продовольчої безпеки:** Зниження врожайності і, як наслідок, зменшення пропозиції на ринку можуть призвести до загострення конкуренції за обмежені ресурси. Малі підприємства можуть не мати можливості конкурувати з великими агрокомпаніями, які можуть забезпечити стабільніші постачання і, відповідно, кращі ціни на ринку.

- ✓ **Соціальні наслідки:** Коли малі підприємства зазнають фінансових труднощів, це може призвести до збільшення безробіття в місцевих громадах. Люди, які втратили роботу на фермах або в малих підприємствах, можуть стикатися з економічними труднощами, що підвищує рівень бідності.

- ✓ **Відсутність альтернатив:** У віддалених або сільських районах малі підприємства часто є основними постачальниками продуктів харчування. Коли вони зазнають збитків, місцеве населення може залишитися без доступу до

свіжих і поживних продуктів, що ще більше погіршує ситуацію з продовольчою безпекою.

Усе це підкреслює необхідність комплексного підходу до забезпечення продовольчої безпеки. Потрібно вжити заходів для підтримки малих фермерів і підприємств, таких як доступ до фінансування, навчання в галузі сталого сільського господарства і технологій, а також створення умов для розвитку місцевих ринків. Тільки спільними зусиллями можна зменшити вплив зміни клімату на продовольчу безпеку та забезпечити стійкість місцевих економік.

Висновок. Зміна клімату становить велику загрозу для глобальної продовольчої безпеки, особливо в країнах, що розвиваються. Для вирішення цих проблем необхідна комплексна стратегія, яка включає як заходи з адаптації сільського господарства до нових кліматичних умов, так і зусилля з пом'якшення наслідків зміни клімату. Інвестиції в розробки та дослідження, впровадження сучасних технологій та зміцнення міжнародного співробітництва є головними факторами для забезпечення стійкості глобальних продовольчих систем в умовах кліматичних змін.

Список використаних джерел

1. Безпрецедентні і незворотні зміни: Міжурядова група експертів зі зміни клімату оприлюднила доповідь щодо клімату на планеті. *Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу*. URL: <https://comeuroint.rada.gov.ua/print/73474.html> (дата звернення: 06.10.2024).
2. ООН: активний розвиток сільського господарства прискорює зміни клімату. *Eco Technology: останні новини екотехнологій*. URL: https://ecotech.news/ecology/330-oon-aktivnij-rozvitok-silskogo-gospodarstva-priskoryue-zmini-klimatu.html#google_vignette (дата звернення: 06.10.2024).
3. Climate trends and global crop production since 1980. *Google Scholar*. URL: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=biuzU-AAAAAJ&citation_for_view=biuzU-AAAAAJ:W7OEmFMu1HYC (date of access: 06.10.2024).